

Monés

CRÒNICAS DE FAMÍLIA

9ª TROBADA, 2 D'ABRIL DE 1995 - Nº 1

La nostra família: una nissaga

Llegenda o realitat, la història de la Torre de Babel resulta, encara avui, un relat fascinant, tot i que hi ha una qüestió que, al meu entendre, caldria posar en quarantena. El fet de la confusió derivat de la incomprensió lingüística, s'ha de considerar realment un càstig o un intent de comprendre un dels trets característics de l'espècie humana, el dret o la necessitat a la diferència.

Altrament, voldria precisar que el mot diferència no es pot pas considerar antònim d'igualtat, sinó simplement d'uniformització. En aquest sentit, en el nostre món, des del neolític fins als nostres dies, especialment des de la consolidació de l'Estat modern després de la Revolució Francesa, les classes dominats i dirigents, en nom d'una pretesa igualtat, no han fet altra cosa que tirar endavant, d'una forma encoberta, una política uniformitzadora o més ben dit d'uniformitat; aquesta concepció ha comportat l'anorreament del dret a la diferència, sobretot dels grups, amb la pretensió que aquests renunciïn a les seves pròpies concepcions del món, dels homes i de les dones.

El nostre poble i molts d'altres han viscut i viuran, a ben segur, experiències amargues i alhora fascinants d'aquesta lluita per fugir de la uniformització i conseqüentment a favor del dret a la diferència, és a dir, a la pròpia identitat.

En les coordenades actuals, ser ciutadà del món no resulta solament una entelèquia, sinó que esdevé una mena de camí inconscient vers la uniformitat. Sense una clara assimilació del dret a la diferència difícilment es pot intentar comprendre les altres persones o comunitats.

Aquesta dissemblança presenta diferents vessants, des de la pròpia individualitat fins a la pertinença a una comunitat diferenciada. És evident que cal superar els greus perills que pot representar per a la convivència l'individualisme; recordem, però, que aquest concepte no es respon sempre, ni molt menys, amb el d'individualitat, idea amb una sèrie de matisos que li atorguen tota una altra dimensió.

Cal entendre, d'altra banda, que la diferenciació pot tenir quelcom a veure amb el tancament en sí mateix, però que les coses no cal que siguin d'aquesta manera. Cal comprendre que l'heterogeneïtat no està de cap manera renyida amb la integració amb el món circumdant i la seva comprensió, amb la solidaritat, etc.

La família esdevé també una comunitat diferenciada,

i no em refereixo únicament a la família tradicional burgesa on hem crescut la major part de nosaltres, amb els seus valors en part infravalorats i les seves mancances tan sobrevalorades per la generació dels 60, sinó que el concepte de família per a nosaltres, és un concepte molt més ampli.

Aquest preludi ve a tomb per intentar justificar aquesta pinya que formem la família Monés, que podríem considerar com una mena de clan, però sense segones intencions de cap tipus: cercar les nostres arrels, rendir tribut als nostres avantpassats, retrobar-nos periòdicament, etc, no són, al meu entendre, qüestions pas reproables ni molt menys. El cas dels monesos resulta probablement emblemàtic i sobretot gens freqüent en la Catalunya menestral urbana actual.

Més enllà de la trajectòria seguida fins avui, de la qual destacaríem el cada vegada més ric arxiu amb dades d'aquells que ens van precedir, de les trobades i esperonats pel treball realitzat, un grup amb representació dels diversos col·lectius familiars hem decidit anar un xic més enllà, i hem iniciat un modest Butlletí, segurament bianual, amb algun número extraordinari com el projectat per a l'any proper, en què celebrem el 25è aniversari de les ja citades trobades.

Voldríem ressaltar, també, un fet molt encoratjador. Quan en el paràgraf anterior parlo de col·lectius no em refereixo únicament als Monés en sentit territorial, és a dir d'El Prat, de Barcelona, de Badalona, de Sabadell, etc., sinó a un altre aspecte que per nosaltres resulta molt més reconfortant, el seu caràcter intrageneracional.

En les publicacions que ara representem hi ha una important participació de la joventut, d'aquells que es troben encara a l'adolescència, o si més no, que encara no es poden considerar adults, amb el benentès que les seves idees i els seus projectes ens han deixat bocabadats a tots els que hem col·laborat en aquest número des de la perspectiva de l'experiència.

Finalment aprofito l'avinentesa, en nom de tot l'equip que ha fet possible aquest 1er número del Butlletí dels Monés, per invitar-vos a participar-hi directa o indirectament, ja que en cap moment s'ha plantejat des d'un angle patrimonial. A més fem vots perquè aquesta pinya es consolidi cada dia més.

Jordi Monés i Pujol-Busquets

Els Germans Monés de Badalona -Joan Monés i Costa-

Per entendre l'actuació pública dels germans Monés de Badalona cal no oblidar l'evolució política de finals del XIX i principis del XX, sobretot el desenvolupament del catalanisme polític del nostre temps. Altrament la seva formació escolar dirigida pel Sr. Feliu, lliure pensador, acadèmic de la Reial Acadèmia de Ciències i mestre superior públic a Badalona, els fa comprendre el concepte de llibertat de pensament en el marc de la tolerància i la comprensió envers totes les idees i totes les persones.

Els quatre germans Monés, en Llorenç, en Joan, en Manuel i en Sebastià, se'ns presenten amb una certa homogeneïtat des de l'angle político-social que podríem concretar en els següents punts: honestat política, econòmica, social, laboral, etc., i sobretot l'adscripció al catalanisme polític, la qual cosa implicava suport a totes les activitats culturals i polítiques vinculades a aquest moviment, actitud adoptada al marge dels partits polítics, tot i que s'ha de situar en les coordenades político-ideològiques de la Unió Catalanista.

Dins del context polític de l'època cal destacar, sobretot, l'activitat política d'en Llorenç Monés, que entra a l'Ajuntament de Badalona com a regidor arran de la pinya política formada a conseqüència de Solidaritat Catalana. En Llorenç arriba a ser primer tinent d'alcalde, exercint com a batlle accidental de la nostra ciutat durant un cert temps.

Cal recordar també el meu pare, en Sebastià, que té una activitat intensa durant la 2ª República com a dirigent local d'Acció Catalana Republicana. Les activitats professionals d'en Manuel, que l'obliguen a residir a fora de Badalona, l'allunyen durant molt de temps de l'activitat política.

Aquest modest treball, però, va dedicat especialment al meu padrí, en Joan Monés, del qual el pare en parla sovint amb admiració quan es refereix als seus escrits. Fa uns anys, consultant la col·lecció de Gent Nova vaig comprovar que el meu padrí tenia una prosa àgil i incisiva amb el suport d'un pensament progressista, coherent, evolutiu i antidogmàtic. És per això que aprofito aquesta avinentesa per oferir-vos un tast del seu ideari expressat en els seus articles periodístics.

En Joan escriu generalment a Gent Nova, un setmanari adscrit a la Unió Catalanista que va sortir regularment de 1902 a 1919. Es tracta d'un grup d'opinió, però no pas de gran influència política, i s'ha de considerar, proba-

Joan Monés i Costa (1876-1968). A l'esquerra, als 30 anys; a la dreta, als 90

blement, l'única publicació badalonina que té un tarannà periodístic que se surt de la vida pròpiament local.

En els anys indicats hi escriu regularment, però no sempre amb la mateixa periodicitat a causa, segurament, de la seva activitat com a viatjant; en algunes èpoques, però, hi trobem un o més articles en l'interval de quinze dies o tres setmanes.

Atès que es tracta d'un analista polític, les seves col·laboracions presenten dues vessants clarament diferenciades: les que corresponen a un cronista polític i els treballs de caire més teòric. Em referiré especialment a aquests darrers, tot i que la seva activitat periodística vinculada a la realitat immediata que és molt tallant, acaba de configurar el seu món conceptual.

Començaré per la seva posició enfront d'allò que s'anomenava problema català. En aquest sentit, convé parlar de dues qüestions ben diferenciades: d'una banda, el programa polític immediat i de l'altra l'actitud en referència allò que per ell representa Catalunya.

Pel que fa al primer punt, no he trobat cap referència que vagi més enllà de l'autonomia, cosa totalment comprensible si pensem en l'època que he estudiat, durant la qual no hi ha gaire més referències que les Bases de Manresa, que, al marge de les seves concepcions conservadores, atorguen a Catalunya un nivell força acceptable de competències. S'ha de puntualitzar que fa una clara diferència entre Catalunya i Espanya.

Cal precisar, però, que veu amb bons ulls el federalisme pimargallà, com

mostra la defensa contundent de Pi i Margall enfront dels seus hereus que, segons ell, traïen el republicanisme federal del seu mestre.

Quant a les qüestions relacionades amb l'anàlisi teòrica, hem de considerar-lo un veritable nacionalista en el sentit modern del mot. Parlo a nivell teòric; les seves reflexions van molt més enllà, per exemple, de les propostes de la Lliga Regionalista o dels nacionalistes republicans.

En relació als republicans espanyols, els situa en un pla de menyspreu similar al dels partits dinàstics, i quant als republicans nacionalistes n'és també extremadament contrari a partir del Pacte de Sant Gervasi, és a dir, del pacte electoral entre el Partit Republicà Radical de Lerroux i la Unió Federal Nacionalista Republicana. En les seves crítiques al marc polític hi queda sempre implícita la monarquia.

Considera insuficients les formulacions dels revolucionaris francesos sobre els drets de l'home i el ciutadà, ja que s'havien quedat a mig camí, especialment els jacobins. Reclama una total llibertat per a tots els pobles, incluint el nostre, com és lògic, basant-se en la idea que «els homes no seran lliures si no ho són els pobles».

El seu nacionalisme no pretén, en cap moment, que Catalunya quedi tancada en si mateixa, ja que la solidaritat entre els pobles esdevé una premissa essencial per a la pau universal, la qual cosa està d'acord, en certa manera, amb alguns aspectes de l'ideari anarquista, li fa exclamar que «... tots els bons i vindran a aixoplugar-se sota la bandera

autonomista, fins aquells individualistes que somien amb una pàtria universal impossible i la substituïran tal com nosaltres volem, per la confederació de tots els pobles naturals de la Terra, que disfrutant per complert llurs autonomies lliures dels poders despòtics dels Estats, viuran amb vera germanor».

En l'al·lusió als individualistes s'hi endevina la seva crítica als ideals esperantistes. Pensem que, en aquell moment, el moviment a favor de la llengua universal compta amb molts adherents al nostre país.

Dins de la preocupació per la normalització cultural de Catalunya, en el pensament de Joan Monés hi juga un paper important la llengua i d'una manera especial la llengua a l'escola. «Però on la nostra acció ha de ser més persistent i decisiva és en l'escola. És vergonyós pels catalans que a Catalunya hi hagi moltes escoles on no s'hi ensenya el català..., i açó passa tant en escoles públiques -avui dites nacionales- com en les privades, sent més de doldre el que succeeix en determinades institucions d'ensenyança de caràcter popular».

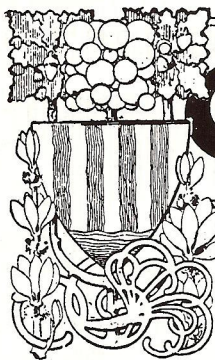
En relació a aquesta darrera afirmació, una de les seves màximes preocupacions deriva de la creixent castellanització lingüística del moviment obrer català, que de fet s'inicia ja abans de l'onada immigratòria de fora dels Països Catalans.

Aquesta qüestió va lligada a la seva preocupació per la problemàtica educativa que es manifesta, entre altres aspectes, en les seves crítiques a la deixadesa de les escoles oficials conseqüència de la migradesa pressupostària del Ministeri d'Instrucció Pública i Belles Arts en relació als de Defensa i en l'interès pel millorament de l'escola popular, és a dir els centres educatius depenents dels Ateneus, etc.

En els seus articles hi trobem de tot, com és ara: la vida espanyola, sobretot les curses de braus, el tripijoc dels polítics, el que avui en diem corrupció, i la conseqüent transparència de les decisions polítiques, la secularització de la societat, fonamentalment la separació de religió i política i fins i tot algun problema d'ordre moral quan es lamenta, entre altres coses, de la proliferació de cafès-concert a principis de segle, etc.

Voldria també referir-me més específicament a unes qüestions que tenen una certa relació amb els interessos dels nostres dies.

En aquest sentit, val la pena recordar unes paraules seves en motiu del 21è aniversari del Memorial de Greuges de 1885 i que són significatives si pensem en l'actual preocupació per la pe-

GENT NOVA

PERIÒDIC CATALANISTA — * — SORTIRÀ CADA DISSABTE

ANY X BADALONA 29 D'AGOST 1908 NÚM. 354

Redacció y Administració: Lluch, 51, 53 y 55 y Sant Francesch, 58 y 60.-Badalona

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 cèntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 cèntims
Tots los treballs se publican baix la exclusiva responsabilitat de sos autors

Vergonya eterna á aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realitza la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevolga que sia llur pensar y sentir en materies religioses, polítiques y socials.
(DECLARACIÓ DE LA VII ÀSSEMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA.)

dagogia política dels catalans envers la resta de l'Estat. «Una quarta part de segle d'activa propaganda feta per Catalunya i no compresa per Espanya que cada jorn es referma més en volguer seguir la política causa de la sua decadència: la que fa que ara i sempre siguin inútils els esforços prenent fer canviar la vida a l'Estat que encara se sent aventurer uniformista per sentiment, convivència i voluntat».

Malgrat tot convé recordar que no tancava totes les portes en relació als espanyols, atès que valorava molt positivament alguns polítics de Madrid, com per exemple Azcárate i Vincenti, que mostren una voluntat per intentar comprendre com a mínim la cultura catalana.

Altrament en Joan Monés militaria avui en el camp dels pacifistes. «Hi guanyariem molt no parlant en nostre temps que deurien ser de civilització i progrés, de guerres, sempre que no sigui per atacar-les, i esborrariem en el poble aquest interès per lo sorollós».

Tampoc podem passar per alt la seva posició enfront del servei militar arran de les propostes falsament democràtiques a favor del servei militar obligatori, pensem que aleshores existien les quotes que feien que els rics no fessin el servei militar.

Per Joan Monés el problema no és que els rics no el facin, sinó que aquest tipus de servei no és bo ni pels uns ni pels altres, com proclamen els insubmissos. Cal tenir en compte que es fonamenta en la tradició històrica catalana dels segles XVIII i XIX, quan el poble protagonitza importants aldarulls en contra de les quintes.

Per cloure aquesta petita excursió per la producció periodística de Joan Monés, vull significar el canvi que s'opera pels volts del 1916 a la Unió Catalanista presidida pel Dr. Martí i Julià, in-

tim amic de la família Monés i especialment d'en Joan, també directiu de la Unió Catalanista, que juntament amb el Dr. Martí i altres posen la primera pedra per intentar un acostament del nacionalisme radical a la problemàtica social.

En Joan, des de ben jove, s'havia mostrat preocupat per aquesta problemàtica, posició que refermaria en l'any abans indicat i que queda força reflectida en els següents paràgrafs.

«Podria exigir-se que els ciutadans nacionalistes estessin confosos en un sol agrupament, quan els individus dintre del poble disfrutessin igualment de drets i llibertat: quan la classe productora tingués assegurat el dret a la vida; quan la socialització de la riquesa s'hi implantés en règim d'equitat i justícia».

«És lògic, doncs, que convisquin separats els nacionalistes conservadors, o sigui, els que no els preocupa canviar l'actual estat polític i social, amb els nacionalistes d'esperit liberal que en tots els instants procuren enderrocar els privilegis, proclamant i realitzant accions de desllirança de la humanitat»

La fi de Gent Nova, els problemes professionals i familiars, la Dictadura de Primo de Rivera i més endavant la Dictadura franquista aparten Joan Monés de la primera fila de l'activitat periodístico-política. Resulta difícil, doncs, parlar del seu pensament en posterioritat al 1920.

Quan jo el vaig conèixer ja no estava en la plenitud de les seves facultats, però es veia clar que no era un personatge corrent. Estudiar la seva obra m'ha permès penetrar en el seu ric pensament, que ultrapassa les concepcions de l'època que li va tocar viure. No és estrany, per tant, que hagi volgut rendir-li un homenatge sincer com a fillol i com a professional.

Jordi Monés i Pujol-Busquets

El Territori: Cornellà del Llobregat

El segle XVI és considerat a tot el territori del Delta com una època de progrés i redreçament. L'empenta econòmica, però, es va veure limitada per la manca de braços. Recordem que a l'any 1553, les parròquies del Delta del Llobregat, entre les quals figura Cornellà, tot just van arribar al nivell de població d'abans de les crisis demogràfiques.

El resultat va ser l'arribada d'una allau immigratòria, principalment de francesos, que van nodrir l'economia del Delta de la força de treball necessària. El llistat de població de Cornellà de l'any 1516 revela que el 10% de la població total era de procedència francesa. L'any 1553 el percentatge va arribar al 15%.

La recuperació de l'agricultura va fer-se sense experimentar cap progrés tècnic significatiu, la qual cosa explica la necessitat de disposar de mà d'obra com únic mitjà d'augmentar la producció. A Cornellà el progrés agrícola es manifesta en l'ampliació dels masos existents i en la rompuda de noves terres per dedicar-les al conreu de cereals.

L'Ordre Social

El segle XVI és el moment de la ruptura social i econòmica a l'interior de la classe pagesa. A principi de la centúria la característica fonamental de la societat agrària de Cornellà era encara el gran repartiment de la terra que es trobava exclusivament a mans de la pagesia.

El creixement econòmic va provocar la formació de grups diferenciats a l'interior de la pagesia, la qual cosa comportà que, al costat d'un grup reduït de famílies pageses posseïdores de més d'un mas, aparegués una classe de pagesos sense propietat que accediren al conreu de la terra mitjançant contractes temporals com la masoveria, la parceria o l'arrendament. A finals del segle XVI, l'estructura social es va completar amb l'aparició del grup dels jornalers, que van originar la formació d'un veritable proletariat rural al Delta del Llobregat.

Els propietaris de mas i terres eren al vèrtex de l'organització social. El seu nombre va disminuir al llarg del segle, però van augmentar el seu poder i influència a causa del procés de concentració de terres i masos. Aquest grup va conformar una veritable oligarquia monopolitzadora del negoci agrícola i el govern local. A Cornellà, els Oriol, Martí, Pi o Famades, van iniciar un procés de concentració de terres, a costa de l'acumulació de les propietats d'altres famílies de Cornellà que van desaparèixer del quadre de propietaris.

Aquest procés de concentració de la propietat i de diferenciació social, va culminar a la primera meitat del segle XVII. Al mateix temps, es va produir una penetració decisiva de la burgesia barcelonina en l'estructura de la propietat, de tal manera que a la segona meitat del segle, tan sols quedaven a Cornellà mitja dotzena de famílies pageses propietàries.

La pèrdua de la propietat pagesa va significar un canvi importantíssim en les formes de vida de la població i el trencament d'un ordre social que havia sorgit de la crisi de la Baixa Edat Mitjana.

Cornellà en el tombant del segle XVII

El poble i parròquia de Cornellà, com tots els pobles de Catalunya, va néixer al voltant d'una església. La més antiga cal situar-la entorn del segle III o IV, tot coincidint en el moment històric de la cristianització de l'imperi Romà. A aquesta església primitiva, se li afegiren al segle X unes columnes pre-romàniques que es conserven a l'entrada de l'Ajuntament.

A principis del segle XII, l'augment de població del poble, va motivar la benedicció d'una petita església romànica, que va exercir les funcions de temple parroquial durant tota l'Edat Mitjana.

Al llarg del segle XVI i XVII, Cornellà va ser una petita població rural situada a les portes de Barcelona, però que va experimentar els primers canvis en la seva morfologia. La consolidació econòmica i social de la pagesia propietària va significar, en primer lloc, l'organització definitiva del govern de la parròquia. El jurats electes anualment per la totalitat de propietaris del terme, van impulsar importants obres d'infraestructura com la construcció d'una nova església o l'inici, a principis del segle XVII, de les obres de construcció dels teraplens de defensa del riu.

També van sorgir les primeres cases situades lluny del nucli històric de l'església, en el lloc que posteriorment seria el carrer Rubió i Ors o carrer Major. Aquest nucli d'edificacions va créixer entorn de l'Hostal de la parròquia, que va alçar-se en terres propietat dels senyors del castell.

El castell de Cornellà va continuar sent l'edifici civil més important de la parròquia. Els seus propietaris van ser el segle XVI el cavaller Francesc de Ribes i els seus fills Miquel i Adriana. A la mort d'Adriana Esquerrer, esdevinguda entorn de 1580, el castell i les seves possessions van passar a la família Cruïlles-Rajadell. S'ha de destacar la figura del noble Francesc de Cruïlles i Rajadell, senyor de Peratallada i Cornellà, que va efectuar una sèrie de reformes a l'edifici i va reorganitzar l'administració de la propietat.

El Cornellà dels primers Monés

Quan Bertran Monés apareix a la història en lletra majúscula l'any 1613, la parròquia de Cornellà es trobava submergida en un procés de canvi i transformació que abastava tots els components de l'ordre social establert. Es pot qualificar aquest període com de crisi econòmica, crisi política i crisi social. La fallida de la pagesia propietària i la intensificació del procés de pèrdua de la propietat, van provocar l'aparició de nous grups dins la classe pagesa. Aquesta fallida va produir-se en un ambient força turbulent, marcat com ha recordat el doctor Jaume Codina, per un estat de violència latent que ja apuntava cap a la gran crisi catalana de 1640.

Bertran Monés va ser un jornalero agrícola, que paulatinament va accedir al conreu de la terra per mitjà de la parceria i l'arrendament. A final del segle XVII, els seus néts ja eren propietaris de casa i algunes peces de terra. Destaca la figura de Narcís Monés, que va ser regidor i batlle de Cornellà als primers anys del segle XVIII i que va formar part del grup de pagesos cornellanencs que van protagonitzar els canvis econòmics d'aquella centúria.

El procés seguit per Bertran Monés i els seus descendents és força il·lustratiu del la integració social i cultural del immigrants francesos a casa nostra. Ells van aportar, al principi, l'empenta i el treball necessaris per reconduir una economia limitada per la manca de braços. Posteriorment van saber integrar-se a l'ambient social de l'època, arribant fins i tot a llocs de responsabilitat en el govern municipal. Els cognoms de família de Cornellà mostren encara l'arrelament d'aquests catalans vinguts de l'altra banda dels Pirineus.

Joan Fernández Trabal
Cornellà de Llobregat

Can Monés, un patrimoni en perill

A les afores de la ciutat d'El Prat existeix una singular masia anomenada Can Monés, un dels cada cop més escassos exemples de masies habitades que ha resistit les embestides del pas del temps.

Ubicat entre l'Aeroport i el barri de Sant Cosme, Can Monés fou construït l'any 1723 sobre una anterior masia deruïda per les riudes, de la qual encara es conserven uns corrals de bestiar -parada obligatòria dels pastors que es dirigien cap a Barcelona-, i que daten, a l'igual que la masia pratenc de Cal Monjo, del segle XV.

La masia destaca, entre d'altres coses, per ser la única a El Prat amb espitlleres, situades a la part alta de l'edificació, que servien als masovers per defensar-se dels atacs dels contrabandistes. També és destacable el fet que la llar de foc, ubicada a la cuina, es troba situada al bell mig de la mateixa, en lloc de trobar-se en una banda de la sala. Aquest fet és poc habitual en aquestes contrades -no tenim constància de cap altre cas al Baix Llobregat-, i resulta molt més freqüent als països freds, i dins del territori català, al Pirineu i concretament a la Vall d'Aran. També disposa d'un ben conservat forn per coure pa, de dimensions molt més grans que les habituals.

La cisterna de la masia també és una peça insòlita i inèdita entre les masies de la localitat. Es troba situada a la part posterior de l'edificació, i tenia antigament la finalitat de poder aprofitar l'aigua de pluja recollida a la teulada. És destacable, com assenyala l'investigador pratenc Josep Ferret al Periòdic Delta del mes de març de 1980, que la capacitat d'emmagatzament d'aigua de la cisterna de referència és de l'ordre dels 12.000 litres, i que tenia una connexió suposadament subterrània amb un altre cisterna interior d'uns 3.000 litres, que estava a la cuina.

Les golfes estan dotades de bigues de melis -fusta emprada en construccions d'ebenisteria-, que aguanten el sostre de la casa. Tota classe d'ocells i rat-penats sobrevolen l'interior de les esmentades golfes.

Un detall remarcable de les golfes és el dels grafitis centenaris que figuren gravats als seus murs. Com es diu en el Butlletí de la Unió Excursionista de Catalunya (maig 1991) "els grafitis de Can Monés creiem que corresponen al fet de voler reflectir una sèrie d'esperències i situacions viscudes i a la intenció de l'autor de voler deixar un record del seu pas per aquest indret".

Poc habitual resulta trobar, a l'exterior de la casa, una era empedrada. Més freqüent és el veure un pou d'aigua, en principi no potable, i que era filtrada mitjançant rudimentaris mètodes, com per exemple amb una pedra surera. Qui podria pensar, en aquells temps en què la masia es trobava en plena

La masia de Can Monés, situada a les afores d'El Prat. A l'esquerra, la cisterna de la masia, una peça insòlita

explorador, que a pocs metres dels pous es trobaven uns pous naturals, de gran riquesa? Fou, precisament, en el districte de l'Albufera, molt a prop de la masia, on l'any 1884 el patrici Jaume Casanovas féu els primers pous d'aigua potable. Aquest aspecte és un factor que ha portat riquesa a El Prat de Llobregat, i que ha generat una reconversió del sector agrícola en favor d'un sector industrial, amb el clar exponent i exemple de La Seda de Barcelona o la Papelera Española.

Des de ja fa una colla d'anys, les entitats culturals Amics d'El Prat, Unió Excursionista de Catalunya i Periòdic Delta han lluitat i ho segueixen fent perquè aquest patrimoni històric no desaparegui davant de la piqueta demoledora i despiadada de l'urbanisme mal entès. En aquesta iniciativa protectora també s'hi ha afegit el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, i cal esperar que igualment ho faci el consistori pratenc. Els Monés que no viuen a El Prat però que senten un especial apreci per la masia també ho agrairan.

Jaume Monés Albet

Membres de la família Monés que ostentaren càrrecs públics al lloc de Sant Pere i Sant Pau d'El Prat durant el segle XVIII

Al llarg del segle XVIII, apareixen per primera vegada diferents personatges pratencs de la família Monés ocupant càrrecs de regidor del llogarret anomenat «Lloc de Sant Pere i Sant Pau d'El Prat», actualment El Prat de Llobregat. Aquesta presència de membres de la família Monés es realitza a la segona meitat de la citada centúria.

L'any 1752, en Josep Monés Martí era regidor 4rt. Aquest fou el primer Monés que ostentà càrrecs públics a l'Ajuntament d'El Prat. En la dècada dels anys 60, foren dos Monés els que

ostentaren càrrecs públics. El 1761 ocupava el càrrec de regidor 2on, en Josep Monés Martí, i l'any 1768 era regidor 4rt l'Anton Monés Martí. Durant l'any 1773, tornava a ser regidor un Josep Monés (regidor 6è), i el 1780 ho tornà a ser l'Anton Monés Martí. En la dècada dels anys 80 d'aquesta centúria, trobem en Josep Monés, regidor 4rt els anys 1782 i 1783. Finalment, l'any 1797 va ser regidor 1er en Pere Monés Folquet.

Josep Ferret

Crònica de les últimes trobades

7ena. Trobada El Prat de Llobregat

La ciutat d'El Prat va acollir la 7na. trobada el dia 7 d'abril de 1991. Era important reunir-nos en aquesta ciutat, doncs els Monés hi estan presents des de principis del segle XVIII, i és que també des d'aquesta ciutat s'inicià l'expansió de la família cap a la resta de Catalunya.

Els Monés, molt arrelats a El Prat, destaquen al llarg dels anys en els àmbits empresarials, polítics i culturals de la ciutat.

En Jaume Monés i Albet, encarregat d'organitzar la trobada, va tenir cura de programar uns actes per donar-nos a conèixer l'importància que ha tingut i té en la vida d'El Prat la nostra família.

A l'Ajuntament vam ser rebuts pel Tinent d'Alcalde Antoni Pedrero en representació del Batlle. L'historiador Jaume Codina va fer una xerrada sobre els Monés d'El Prat i tot seguit Josep Monés i Rosés va entregar dos exemplars del llibre «Monés, història d'un cognom» per a la Biblioteca municipal.

Acabat l'acte, ens traslladarem en autocar cap a la masia de Can Monés,

que és a prop del camp d'aviació. Un cop a la masia, ens va rebre la senyora Maria Salom, i ens acompanyà en la visita.

Continuant els actes, ens vam dirigir a la Ricarda, reserva de fauna i flora del delta del Llobregat. Vam ser rebuts per Eusebi Bertran i Mata, que va acompanyar-nos amb un passeig en barca per la llacuna i que ens obsequià amb un aperitiu.

I a la Ricarda no hi podia faltar la visita a la granja construïda l'any 1908 per en Josep Monés i Jané. Era una granja

modèlica en el seu temps segons va dir-nos el seu fill, Josep Monés i Amat, que va acompanyar-nos en la visita.

Una parada a l'avinguda del Dtor. Gallart i Monés va ser el preludi a l'àpat en un cèntric restaurant.

Després dels parlaments d'en Josep Monés i Rosés i d'en Jaume Monés i Albet, es va fer entrega als assistents del llibre «La formació d'una ciutat» de Margarida Gómez, obsequi de la Regidoria de Cultura, i d'una litografia de la masia de Can Monés i una planta per les senyores.

8ena. Trobada Barcelona

Han passat dos anys i de nou ens tornem a reunir seguint la tradició. És el dia 18 d'abril de 1993. Aquest cop a Barcelona, i organitzada per en Jordi Monés i Botella.

En una ciutat tant gran resulta un xic difícil escollir un lloc, però en Jordi troba escaient un recinte molt representatiu de Barcelona, i ja tots ens trobem reunits al Poble Espanyol de Monjuïc.

A l'entrada, en una gran senyera amb lletres blanques sobreposades, llegim «VIII Trobada dels Monés». Una foto de tots els assistents al costat de la pancarta i una senyoreta-guia que ens ensenya i explica tot el Poble Espanyol són altres aspectes de l'inici de la trobada.

Després del recorregut ens reunim a la sala d'actes on ens projecten un reportatge sobre la ciutat. Aquest magnífic àudio-visual titulat «Barcelona experiència» ens mostra una ciutat nova, la Barcelona post-olímpica, però sense oblidar les seves arrels històriques.

Acabada la projecció i en la mateixa sala, hi ha parlaments i es creu convenient, tenint en compte que l'any 1996 es compliran 25 anys de la primera trobada, crear una comissió per organitzar aquests actes extraordinaris. S'acorda que formin part de la mateixa tots els que durant aquests anys han organitzat cadascuna de les trobades.

Tot seguit, en el restaurant «La font de Prades» es celebra l'àpat de germanor.

La gran sorpresa de la trobada és que en Jordi Monés i Botella (joier de

professió) havia creat amb argent la que podríem dir serà d'ara endavant el símbol de la família. Consisteix en una M, còpia de la M que hi ha en el document més antic que coneixem: les esposalles de Bertràn Monés amb Esperança Serra de l'any 1613.

Aquesta ensenya d'argent es va entregar a cadascun dels assistents, i com a cloenda es va fer entrega de l'ensenya d'or a Josep Monés i Rosés per la seva dedicació als estudis de l'origen de la nostra família.

Noticiari

Els que ens han deixat

Malauradament en aquests dos anys, després de l'última trobada, ens han deixat familiars de tots coneguts.

Pere Paulí i Monés va morir el dia 11 de febrer de 1993. D'ofici fuster i constructor de màquines tèxtils, va ser un bon aficionat al cant líric i gran baríton, formant part de l'Agrupació Lírica de Badalona. Sis dies abans de la seva mort se li va retre homenatge per aquest motiu i pels seus 90 anys de vida, on hi van participar totes les veus líriques badalonines.

Però per nosaltres en Pere Paulí i Monés cal recordar-lo com l'home que l'any 1971 va reunir a Badalona a tots els familiars Monés que ell coneixia a així és com van començar les que serien les nostres trobades.

Maria Carme Monés i Tort, també de Badalona i mestra de professió ens va deixar el 17 de gener de 1994. Tenia 87 anys, i tota la seva vida la va dedicar a l'ensenyament a l'Escola Parroquial de Sant Josep de Badalona.

El dia 17 de febrer de 1994 va morir a Sabadell en Josep Mª Monés i Giner, de 79 anys. Va ser el primer Monés nat a Sabadell. De família humil -el seu pare era barber- va començar de jove a treballar al Banc de Sabadell quan aquest tenia una vintena d'empleats. Al llarg de la seva vida, amb el seu treball i esforç personal, es va fer una posició dins de la societat sabadellenca.

Josep Monés i Roberdeau, va morir als 76 anys el dia 9 de desembre de 1994. Joier de professió, seguint la tradició iniciada pel seu besavi a primers del segle XIX, era també un gran aficionat al col·leccionisme, i va reunir al llarg de la seva vida una magnífica biblioteca i un bon arxiu.

Que serveixin doncs aquestes ratlles com a record i homenatge.

Els que volen seguir

Pel que fa al capítol de noces, dues han estat les noves parelles.

La Marta Monés i Martínez de Barcelona es va casar amb Lluís Mateos i Navarro el dia 3 de setembre de 1994 a Parets de Vallès.

I la Kàtia Monés i Giné de Badalona amb Greg Waters, ciutadà australià el dia 23 de desembre de 1994 a Tiana. En aquest cas podem dir que la nostra família estarà present a un nou

Page 27

MONES

Le plus petit village du canton mais... le plus accueillant

Irénée BROQUÈRE est venue terminer le repas dans les coulisses avec les cuisiniers et les serveurs.

(Photo « La Dépêche », Miché)

Après une interruption d'une quinzaine d'années, la municipalité et les habitants de Monès décidèrent, en 1982, d'organiser la fête locale et de renouer ainsi avec la tradition.

Une deuxième interruption en 1990 permit l'agrandissement et la rénovation de la salle des fêtes. Et de-

trois habitants, situé sur les cotés à l'ouest du canton de Rieumes a une fête qui prend place parmi les plus convivia-

paré et servi avec un soin particulier par Christian Calbet et son équipe, plus de cent cinquante convives participaient à cet excellent repas agrémenté par les airs d'accordéon proposés par l'orchestre « Jean Marc ».

labert et François Plagnole; Jean P. Charramet; Adolphe du Lahage; Martin Alexandre Darbor municipaux, de Ri-

En fin d'après-midi, l'orchestre « emportait chacun billion de la dans que tard dans la lampions s'éteign-

“La Dépêche du Midi”

Retall del diari de Toulouse “La Dépêche du Midi”, on es fa referència de la festa a Monès que es feia cada any el 2on diumenge d'agost, i que s'ha retrobat el mes d'agost del 1994. La fotografia correspon a la festa de l'any 1994

continent: Oceania.

A les dues parelles els desitgem molta felicitat.

I els que de nou s'incorporen

Àngel Martín i Monés va néixer a Badalona el 29 d'octubre de 1993 fill de

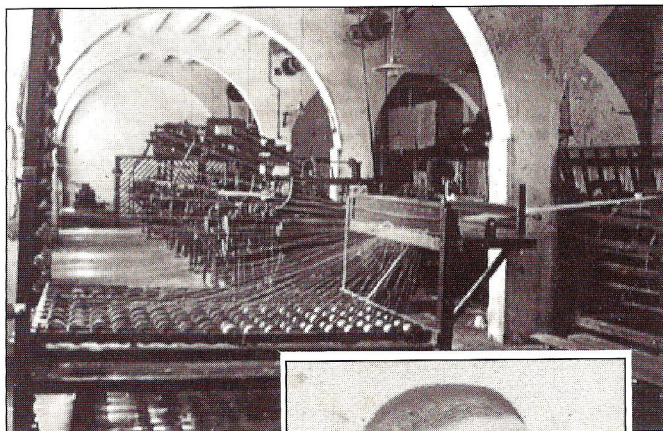
Guillem Martín i Eulàlia Monés i Greseli.

Oscar Monés i Pedezini va néixer el dia 28 de desembre de 1994, fill de Jordi Monés i Carilla.

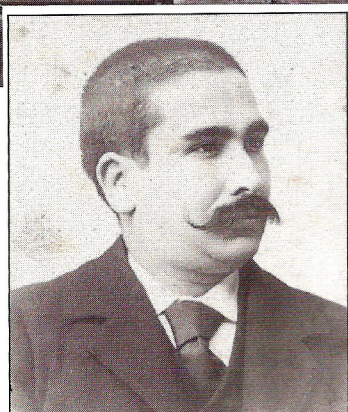
Valentí de Haro i Monés, nat el dia 2 de març de 1995 fill de Manuel de Haro i Glòria Monés i Greseli, de Badalona.

Ariadna Colom Monés, va néixer el dia 7 de març de 1995 filla de Sergi Colom i Lydia Monés Jiménez.

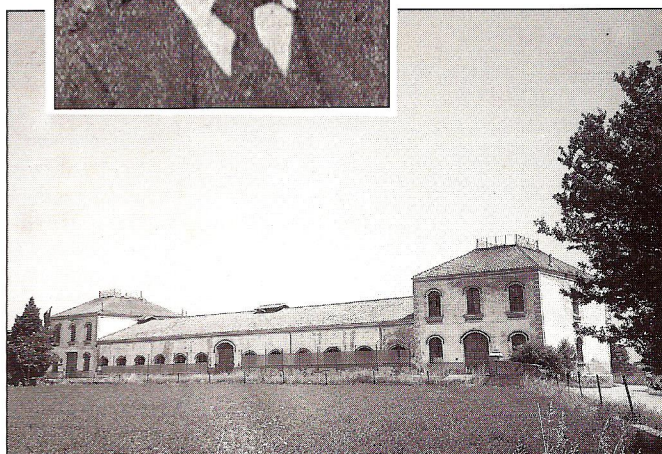
Història gràfica dels Monés

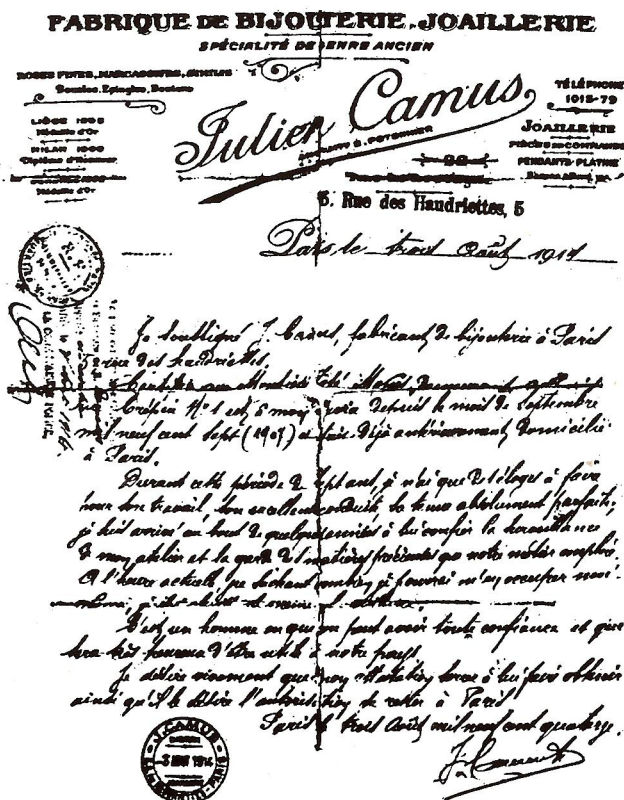
Fàbrica de teixits (1910) de Llorenç Monés i Costa, nascut a Badalona el 1870 i mort el 1935

Granja La Ricarda, a El Prat, construïda per en Josep Monés i Jané, nascut el 1871 i mort el 1923

El joier Josep Monés i Fober amb la seva mare Tomasa, la seva esposa Luciene Robesdeau i una de les seves filles. Tenien la joieria al carrer Argenteria, número 43

Certificat del joier Julien Camus, de París, de l'any 1914 i fet a Josep Monés com a excel·lent alumne i operari.